

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronkint 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Hatvan év!

A gyönyörű, eszmékkel és tettekkel teljes nap itt van újra! Hatvan hosszú év megszokása sem verte ki sziveinkből a lelkesedést, a szent hevületet és a dicső elődök nagy tetteinek imáadását. És még ez él lelkünkben, amíg szent tüztől hevülünk március 15-én, addig nem kell féltetni a magyart. Mert ha dicső tettek emléke lángra gyujtva sziveinket, tettekhe hevít, akkor bizonságát adjuk annak, hogy hazánk üdvéért mi is készek vagyunk ha kell, életünkkel és vérünkkel áldozni.

Emlékezzünk régiokról, mondja a költő is. És ezen emlékezés közben az 1848. év ragyogó márciusának soha el nem muló varázsa megittasítja lelkünket, csodás érzéssel tölti meg szívünket, valahányszor közeleg a felejthetetlen nap évfordulója. Most, 60 év után is magasztos fényben áll lelki szemeink előtt a márciusi nap minden eseménye, s bár a köznapi élet zsidvásári zaja,

tülekedése, strébersége elég ok arra, hogy kialudjék szívünkben a lelkesedés lángja, s elcsüggedjünk, — mégis ezen a napon feledjük a jelen sivárságát és a multnak emlékéből lelkesedést merítünk a jövőre.

Sokat szenvedett népünk fölött tengernyi vihar tombolt keresztül s a megpróbáltatások és szenvedések kálváriáját hej be sokszor jártuk meg vérző lábbal, vérző kebeliell. Ellenségeink sokszor meghuzták felettünk a lélekharangot, s kárörvendve lesték a pillanatot, amikor majd utolsót lobban életünk fáklója s nemzetünk eltűnik a földszinéről. De a magyarok védő istene nem hagyott elveszni. A megpróbáltatások megacélozták izmainkat, s a sok kifolyt vér helyett ifju, meleg vér esörgedez ereinkben, és visszatérő önbizalmunk nem hagy elbukni a küzdelmek forgatagában. A phönix madár hamvaiból támad új életre, mi pedig március Idusának tisztító tüzeből merítünk új erőt a küzdelemre.

És ha a tavaszi szellő márciusi fuvalata, — mely egykoron rabbilincseket zuzott szét — végig száguldoz hazánk erdős, bércees vidékein, arcunk lángra lobban, szívünkben sebesebben lüktet a vér, a márciusi napok csodás varázsa megihleti lelkünket és szívünkben magasztos érzéssel forrunk össze ezen a napon mindannyian egy szent érzésben — a hazaszeretetenben.

Ez az érzés hatja át lelkünket ma, amidőn a mi hazafias ünnepélyünkre nemzetiszinü szalaggal keblünkön, nemzeti érzelmekkel szívünkben megjelenünk, hogy szívünk hevét szavakba öntve, a hosszú hatvan év lefolyt eseményeit mérlegelve, azokon okulva és tanulva, egy jobb jövőt teremtsünk az utódok számára.

Hiven kell ápolnunk lelkünkben az első március dicső emlékét, hogy ezt a szent célt, utódaink jobb jövőjét, hazánk felvirágzását, nemzetünk tökéletesbedését, boldogulását elérhessük. Ez

TÁRCA

NEMZETI ÉBREDÉS.

Borrongó fellegeknek sötét hadja,
Szálló madár, viharzó fürgeteg
Kinos panaszát egy a másnak adja:
Tekints le, itt, haj! minden oly beteg!
Kihalt a szív... már nem heviti lángra
Magasztos eszmény hősi bajnokát,
Dermedt a lélek, élet sincs a tagban...
A nemzet alszik hosszú éjszakát!

Fáradt a föld... de büszke szive dobban:
A nép, melyet keblén melengetett,
A zsarnok önkényt nem veri le jobban,
Ám csak remegve, türve hont feled.
Az ősi szent jog sárba van tiporva!
... És önvesztén fásult közönybe ful...
Bilincsebe verve: ész, erő, szabadság!
... De ő csak alszik mozdulatlanul.

A zsarnok éles karma fojtogatja!
— Bénult a kar, nem védi önmagát...
Nem inti jóra a fiut az atyja,

Reményt veszítve mond: jó éjszakát!
Nincs itt már élni: jog, erő, reménység,
Örök leszen e tétlen álmódás!
A győztes ám kárörvendőn nevetget,
De itt már soh' sem lesz feltámadás!

... De nem!! Jövel csak és tekintsd e népet,
És lásd meg új időknek hajnalán:
Teremt ez is örök időkre szépet!
Ah, mert ha gőg, hóbort, szeszély talán —
Szerette nyelvét bántja durva kézzel,¹⁾
E régi kincsét, ősi örökét,
S helyébe mást rendelni oly merész: ám
Ébredni kezd, bilincset törve szét!

Ébredni kezd: nyelvét veszíteni hallja!
Az álmó tűnik: új életre föl!
Sok századoknak elnyomott sohajja
Nehéz meliéből im az égre tör!
Sugárzó napnak égi ébredésén
Sápadnak im a hitvány csillagok:
A trón remeg, hol a felébredésnek
Fényes, dicső világa csillog ott!

¹⁾ Célzás II. József germanizáló törekvéseire, mely egyik főoka volt a nemzeti ébredésnek.

Felébred im a négy folyam hazája,
Pezsegve forr az ősi büszke vér.
Tenger morajlik és a bérce reája
Magasztosult öröm-danára kél,
Emelt a homlok, hősi már a lélek,
Erő a karba, főbe eszme száll,
Fenn dobog honáért mindenik szív:
Feltámadás! nincs itt már a halál!

... És jönnek ők, a Muzsa hü szülőtti,
Uj hangot adnak ékes lantokon;
Avult helyén a szellem rögfölötti,
De honfi szívvvel testvérül rokon.
Zendül a dal s imé tündér-varázsszal
A szívbe lángot ad s eszmét lehell,
... Miként ha szólna ős Hadur dörögve,
Vagy újra fujná kürtjét nagy Lehel!

Az eszme száll... gyors szárnyakon rohanva
Röpti már a „Hirmondó“ hiven*)
És bomlik a közönynek ósdi hamva,
Remény honol az ujuló szíven!
S egy más világot tárva szem elébe

*) „Hirmondó“ a legelső magyar ujság. 1780-ban indult meg.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza**
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

a nemes láng: a dicső elődök megbecsülése, hazánk forró szeretete hevítse sziveinket és akkor diadalmasan ülhetjük meg a márciusi nagy napot, a nemzeti újraébredés évfordulóját és elmondhatják rólunk, hogy nem szült gyáva nyulat Nubia párdúca, a magyar név dicső név lesz időtlen időnkig!

Fogarasnak is tizenhat év lethargikus álma után ez az első szabad márciusi idusa, midőn magyar, erélyes főispánja: Széll József védőszárnyai alatt lebegtetni a renezánsz trikolorát a haladás, a megújulás mezején haladva.

E nagy napon, midőn a szent szabadság hajnalcsillaga ragyog Fogaras felett a fejedelmi sasfészekben feltámadnak az ősök, a fejedelmek szellemei benépesítik az ősi várat s boldogan látják, hogy jó uton haladunk. A Szél(l) kedvező révbe hajtotta vitorlánkat! Emlékezzünk hát a dicsőkről, mert:

„Nép, mely dicsőt, magasztost így magasztal,
Van éni abban: hit, jog és erő!”

Halmi Gyula.

Hogyan neveljük gyermekeinket?

Írta: Kiss Károly.
(Folytatás.)

A meleg fürdés a hanyatlás, a megvéhenedés és pusztulás előhírnöke. Tegyük az ifju bőrért erössé, egészségessé s az könnyen dacolni fog az idő változásaival, nem kell félni folytonosan a tüdő katarustól. A mindennapi fürdésnek végre erkölcsi hatása is van, mert aki testét a szennytől tisztán tartja, rendesen erkölcsi tisztaságát is megőrzi. A gyermeki test edzését korán kezdeni is lehet, de nagy vigyázattal, mert még a növényt is mig kicsiny nagyon ápolni gondolni kell; de

ha megerősödött kiteszik a szabadba a szabad levegőre, napra. A kis gyermekre fordított nagy gondtól függ legtöbbször az ifju ember testi ereje.

3-szor: A ruházat a test ápolásának egy lényeges kelléke; a ruházatra nézve csak a leglényegesebbeket emelem ki. A ruházat egészség szabályzata ebből a három szóból áll: egyszerűség, tisztaság, szabadság azaz a ruha se szűk, se foszes ne legyen, mert a vérforgás szabadságától függ a gondolat teljes szabadsága, A nagyon szűk ruha szétszórja a figyelmet és a testet feszélyező ruha az elmét is feszélyezi.

A gyermek ruházatának alapelve, hogy gátolja meg a tulságos meleg vesztést, ne akadályozza a test szabad mozgását és a legfőbb: hogy tiszta legyen. A tisztaság és egyszerűség mintegy szárnyat ad a szervezetnek, mig a rondaság által süllyed az egészség de süllyed az erkölcsi is. A gyermekkorban a test egy örökösön égő kemence tehát a reáadott sok ruha börtön számba esik.

4-szer: A táplálkozás mint a test ápolásának sarkköve.

A gyermekek és ifjak növényi és állati étkeket használják vegyítve és pedig elég bőven, mert nekik nemcsak az elhasznált testrészeket kell helyre pótolni, hanem a test felépítésére, az az a növényre szükséges anyagokról is kell gondoskodni. Azonban nem helyes hogy a gyermekek szülőkkel étkezzenek oly asztaloknál, ahol 4, 5 féléből áll az étkezés, mert oly étkeket esznek, melyek a gyomrot fárasztják, de nem erősítik. A gyermeknek nem kell sem oly hosszú étkezés, sem oly tudós konyha, sem oly sokféle étel, mint a felnőtteknek. Nekik leginkább való az egyszerű és csak annyira változatos táplálkozás, mely fenntartja az étvágyat s nem fárasztja a gyomrot. (A tej, a leves használata régen a gyermek étkezésének alapjai voltak sajnos azonban, hogy ma már nagyon lejártak, s ezek helyébe

jöttek a csemegék, inny csiklandozó ételek, mik a gyomor bajok egyik forrása.

A testi erők célja a testi erők olyan kifejtése, mint az értelmi nevelés célja az elme tehetségeinek kimivelése. A testi nevelés nagy szükségessége szempontjából rendezti a nagymélt. vall. és közokt. ügyi m. kir. Miniszter ur is minden évben az országos torna versenyeket a tanuló ifjuság számára.

Az épen felnevelt test megóvása tekintetéből minden apa azt a tanácsot adhatná felserdült fiának:

„Soha olyan beszédre ne hallgass, se te magad olyat ne tégy és ne mondj, amit nem szeretnéd, hogy anyád vagy leánytestvéred halljon vagy lásson.”

Pár szót lássunk röviden az értelmi nevelésről:

Az értelmi nevelés tisztelte az elmét rugalmassá tenni, az ifjuság kíváncsisága körét kibővíteni, s ekként az életpályák jelöltjeit oly szellemmel tölteni el, mely nemcsak erkölcsi értékeket, emeli, hanem a nemzeti erőttökét is gazdagítja.

Az értelmi nevelést is nagyon ovatosan, rendre-rendre fokozatosan lehet és kell keresztül vinni, mert ha erőltetjük az értelem fejlődését vagy csupa időkiméleésből a növényeket egyik osztályból a másikba erőltetjük anélkül, hogy azon osztály tananyagát felfogni és elsajátítani képes volna. Kiábrándulásunk majd késő lesz midőn tapasztalni fogjuk, hogy tönkre tettük már virágjábba a gyümölcsöt. Általában ki mondhatjuk hogy: Talál az értelem nevelésére is az a szabály, amely a test táplálására általában érvényes: hogy a lakoma olyan legyen, melytől ne megterhelve, hanem étvágygal keljen fel az ifju, a tudásnak, a kíváncsiságnak a vágyával, mert igaz marad az, hogy nem úgy épül fel az elme ha annyit tanítunk amennyit felfogni bír, hanem amit megtartani is képes.

A kéz és kézi ügyesség nagy támassza

Imitt jön a serény „Uránia”,*)
A mult dicső alakjain mutatja,
Hol kéne már e népnek állnia.

Itt ihletett ajakkal énekelnek
Alvó hazánk ébresztő dalnoki,
Amott honalkotó munkára kelnek
Magasztos eszmény hősi bajnoki!
A korcs közizlés porba nyögve fekszik —
— Jövel, jövel, óh nézd ez üdvözönt!
— Mi változás! — Az ébredő hazában
Magyar szokás, magyar divat köszönt!

... És jönnek ők, a nagylelkű vitézek.
— S imé a trón ijedve megremeg —
Jogért, hazáért elvérezni készek,
— Tettök dicső, öröknagy és remek! —
Enged az önkény, fattyu gögje olvad,
Ha tőle már hatalmat tépnek is.
S im szerte zeng: „a hon független és nincs
Alája vetve semmi népnek is!” (**)

... Így, így! . . . Az ármány mit lefojta rutul,
A haladás kitzúzi zászlaját,
S előre történ gyöngö lábról úgy hull,
Mi korhadón veszíti alkatát.
Buzditva zug nyugatról is a szózat, (***)
Mint zsarnokirtó égi háboru;

*) „Uránia” egyik legelső szépirodalmi lapunk.

**) 1791. X. törvénycikk.

**) A francia forradalmi eszmék hatása.

Egyenlőség, Testvériség, Szabadság!
Nappal legyen, ne éji vak boru!

... És jönnek ők, a lángszivü proféták*)
Vajudó kornak értve szózatát,
Fül nem hallotta szóikat ha mondják,
A pór szivén rezdül e szózat át.
S az önkény? Karja végcsapásaként im:
Önvéreikbe fojtja éltöket . . .
Meghaltak ők merészen és dicsően,
De él az eszme örök életet!

S bár percenre döbben is a lélek,
S a nyüzgő zajt felváltja hallgatás,
S a váltáság hü, ujonti hirnökének**)
„Ne stultisset!” zug a halogatás!
De már dicsőn, miként a nap sugára
Sötét felhők közül előre tör,
Elhangzik ismét: föl a küzdelemre!
Isten nevében újra, újra föl!

És győz a lelkes had. Vitéz tusában
Megtisztul: eszme, sziv és gondolat!
Indul a nemzet és dicső utjában
Büszkén előre, csak tovább halad.
Övé a nyelv, a zengzetes, a hangzó,
Hirnév, dicsőség osztályrésze már . . .
Imé reája a közel jövőben
Örök szabadság égi álma vár! (***)

*) Martinovics és társai.

**) Felsőbüki Nagy Pál. (Ne stultisset ne bolondozzék.)

**) Célzás 1848-ra.

... Kárpát virulj! örvendj te bérc, te róna!
Harsogd e hon dicsőségét: folyam!
Danátok is, oh mintha égi vóna,
Legyen zugó, miként a szél olyan!
Oh mert a nemzet, mely elött magasztos,
Fénylő elődi példa felragyog:
Követve azt dicső lesz és örökké
— Boldog hazát teremtve — élni fog!!!

Halmi Gyula.

Régi menü.

A borokat jobbra nagy mázatlan fazekakban adták az asztalra és pedig mindjárt az első étel után ürmöst s azután rendre a többi bort. A férfiak jobbra ezekből a fazekakból, két kézre fogván azokat, itták a hegy levét. Később azonban mindenkinek megvolt a maga ezüst serlege. Az asszonyok kis ezüst poharokból itták a bort, alig értette az ajkaikhoz. Az első fogásból az éhséget csillapították, a másodikonál kezdtek el a szomszúság ellen működni. Az ivóedények jobbra cserépből voltak, csak később terjedt el a kristály is.

Leginkább a finom, kissé csipős édesgü ujbort itták, melyből sokat megbir az ember. Az ó-bort a szolgák számára tartogatták. A XVIII. században már megváltozott az izlés s az ó-bor zamatját többre becsülték az ujbort nagy tömegénél. Az utolsó fogáshoz, a gyümölcsfélékhez, meggyes bort

az értelmi nevelésnek. A gyermek szereti is kezét használni, ha követ kap házat épít, agyagból különböző alakokat gyur, hóból emberalakokat formál stb. és semmire sem oly büszke, mint amit ő megtudott tenni.

A műhely az ő paradicsoma, mely nem csak elfoglalja, de hasznosan is mulattatja, gondolkodásra, megfontolásra serkenti, figyelmét leköti. Ha megtanulja otthon bizonyos szerszámokkal való bánást, vagy megtanul bárnit is dolgozni, áldásos lehet neki, ha szintén nem is ezen kézügyességgel szerezné maga kenyerét. A kézi ügyesség minket függetlenné tesz másoktól és alkalmasokká, hogy az élet változó körülményei közt kényelmünket megtöremtsük. A kézi foglalkozás nemcsak a testi és értelmi haladás szerzője, hanem az erkölcsi enyhülés is. Pl. Hugó Viktor kárpitós is volt, s ha a költészetbe bele fáradt ezen mesterségben talált szórakozást. Deák Ferencot a műfaragás szórákoltatta. Robinson az ő szigetén egy fűrész darabot nem adott volna egy akkora darab aranyért.

(Folytatjuk.)

Titkári jelentés

A „Fogarasi kaszinó“ 1907. évi működéséről.

Méltóságos Elnök Ur!

Tekintetes közgyűlés!

Alapszabályunk 31-ik szakasza kötelesemmé teszi, hogy a kaszinó évi működéséről, annak életében előfordult eseményekről és jelentősebb mezzanatokról beszámoljak.

Mielőtt e feladatnak megfelelnék, egy szomorú, egy fájdalmas köteletséget teljesítek, mert megemlékezem azokról a kedves tagjainkról, akik a lefolyt év folyamán sorainkból kidőlték, az élők sorából elköltöztek.

E szomorú névsort egy élte tavaszán letört ifjú, kaszinónknak egy igen fiatal tagja Kobsin Szilárd császári és királyi hadnagy nyitotta meg. Nemsokára követte őt Dr.

Fejérvári Adolf ügyvéd, kaszinónk 10 éves rendes tagja és hat éven át ügyésze, míg a gyászos névsort Kulcsár Zoltán magy. királyi nyugalmazott honvéd százados zárta be. Mindhárom elköltözött tagtársunk rokonszenves, kedves tagja volt kaszinónknak s korai, váratlan elvesztésük felett igaz részvételt adóztunk. Kedves halottaik emlékezeté legyen áldott, pihe ésük zavartalan.

*

Mielőtt jelentésemben a statisztikaszzerű adatok unalmas és száraz felolvasásába belekezdenék, tartozó, de egyúttal kedves kötelességemnek ismerem, hogy megemlékezzem kaszinónk volt és szeretve tisztelt érdemes elnökéről: Fridrik Gézáról és alelnökéről: Szentimrei Istvánról.

Fridrik Géza magyar királyi jószágigazgatót az 1903. évi december hó 27-iki közgyűlés választotta meg alelnökének. Már mint alelnök tevékeny részt vett a kaszinó vezetésében és működésében. Kaszinónk az időbeni elnöke látva azt, hogy alelnökünk mily odaadással csüng a kaszinón, annak egész vezetését teljesen reá bízta. Fridrik Géza a beléhelyezett bizalomnak, a reá ruházott feladatnak becsülettel megfelelt. Szíve egész melegével, lelke egész erejével csüngött kaszinónkon s minden gondolata, minden vágya annak fejlesztése, felvirágoztatása volt. Kiváló munkásságának elismerésül választotta őt meg kaszinónk az 1905. évi december hó 17-iki közgyűlésében elnökének. — Mint elnök fáradhatatlan szorgalommal, fáradságot nem ismerve munkálkodott azon, hogy kaszinónk életét élénkítve, annak jövedelmét fokozza, hogy azt kis városunk intelligens elemének valódi otthonává, kellemes szórakozó helyévé tegye. Kedves, finom modorával, előzékenységgel és tapintatosságával mindnyájunk rokonszenvét és becsülését nyerte meg, sőt fáradozásait is siker koronázta, mert kaszinónk számos ízben adott életjelt magáról a nyilvánosság előtt is, benne pezsgő

élet, élénkség volt, amit a pénztári állapot is igazol, mert elnöksége első évében az 1906. évben 1221, az 1907. évben pedig 1361 koronna 15 fillér pénztári felesleggel zárult kaszinónk számadása, míg az azelőtti éveké a 100—200 korona között váltakozott csupán.

Méltó munkatársa volt Szentimrei István alelnök, királyi főgimnáziumi igazgató, akit alelnökké az 1905. évi december hó 17-iki közgyűlés választott meg. Az elért sikereiben nem csekély része volt szintén és így mindkét férfiú távozását mély sajnálattal kellett tudomásul vennünk. Midőn e két jeles tisztviselőnek érdemeiről szerény tehetségem szerint megemlékeztem, azt hiszem, hogy a tekintetes közgyűlés egyhangú helyeslésével fog találkozni azon indítványom, hogy a tekintetes közgyűlés e két kiváló tisztviselőjének önzetlen és sikeres működéséért fejezze ki köszönetét és elismerését és arról őket az elnökség útján értesítse.

Kaszinónk az 1907. évben 2 rendes, 1 rendkívüli közgyűlést és 15 választmányi ülést tartott. A két rendes közgyűlésen, febr. 10-én és december 22-én az alapszabályok 30-ik szakaszában előírt és hatáskörébe utalt ügyeket intézte el. Ezek között jelentősebb, felemlítésre méltóbb egy sem volt.

Felemlítésre méltónak tartom, hogy az új alapszabályok 1907. év január hó 1-ével léptek életbe. Nemsokára azok életbe lépése után a közös katona tisztikar és egy hónapra reá a honvéd tisztikar is bejelentette a kaszinóból való kilépését. A kilépés okául az alapszabály 5-ik és 6-ik szakaszának intézkedéseit hozták fel, nevezetesen azt, hogy az 5-ik szakasz szerint a kaszinónak tagja csak magyar állampolgár lehet és a 6-ik szakasz szerint katonatiszt csakis rendkívüli tag lehet. E két szakasz rendelkezéseit magukra nézve sérelmesnek tartották és a hadtestparancsnokság rendelkezésére való hivatkozással kiléptek.

(Folytatjuk.)

ittak, melyből minden vendég kapott egy-egy hosszonyaku üveget, hasonlót a mostani pálinkás üvegekhez.

Hogy mennyit ittak ebben az időben, erre nézve legjellemzőbb Cseroi krónikájának egy helye, ki Apafy Mihály fejedelemről a következőket mondja: „Ha innya kezdett a fejedelem, gyakran ivott, ott senkinek sem lehetett magát menteni, addig kellett innya, míg kidőlt az asztaltól, még sem részegedett soha meg, csak levette fejéről a bársony kozák süveget s mintha megfáradt volna, úgy gőzölgött ki a feje tetején a bor ereje s azután még többet ivott. Egyszer Fogarasban az udvar német gyalogjait a fogarasi vár piacán rendre állították s valamikor új pohárt köszöntöttek, mindenkor lőttek, azoknak két hordó bort parancsolt, hogy kihozzanak a pincéből; addig ittak, míg egymásra dőltek a vár piacán.“

Hogy fogalmunk legyen egy fejedelmi ebéd roppant kiadó voltáról, nemcsak az ital, hanem az ételnemüekben is: ide igtatjuk Apafy Mihály uram egy 1681-iki a fogarasi várban tartott vendégsége menüjét.

Álla az ebéd tizenegy fogásból és pedig amint következik:

Égett bor és méhsör.

Hozzák be legelőbb: disznókörmet ecettel, azután jöve:

Leves rizskásával.

Jöve: tehénhus lével és murokkal.

Hozának ezután: espékelt bárányt.

Jöve: káposzta orjával, aztán

Kövére pulyka, kövér lud és kövér kappan olasz salátával és hideg alma kásával. Közben berethalmi és holdvilági borok. Azután csuka lengyel módon, édes lével. Azután hoztanak:

Erdei disznóhúst (vaddisznót) székfüveslével. Fácányos pecsenyét dulcsászával (oláh módra befőtt gyümölcselel.)

Jöve megest előbb:

Turós tézta vajjal, majd meg adának tortás mandolát és édes rozsmáli borokat.

Adtanak havasi sajtokat, elegyes gyümölcset, asszonyinak való édességeket, (ugymint: almápankot, eperjes és szederjes tortát.)

Csiga, mareipán.

Végül jöve égett bor és mindvégig borok.

Képzeltető, mennyi fogyhatott el ezen a fejedelmi ebéden, ételből, italból egyaránt; különösen az utóbbiból, mert Apafy nem tűrte, hogy valaki ne igyék, mikor ő iszik. Mennyire el volt abban a korban a borital terjedve, mutatja, hogy Bethlen Miklós mint nagy mértékletességet említi, hogy barátai társaságában azoknak kedvéért legföllebb egy kupa bort ivott meg.

A boron kívül itták a sört is. II. Lajos király asztalán ez — úgy látszik — állandóan szerepelt, mert számadásai közt találunk egy tételt, mely szerint egy sörs edényért negyedfél forintot fizettek. De sem ez,

sem méhsör nem volt képes a nemzeti italt, a bort kiszorítani.

A vizet jobbára jégbe hűtve itták s minden háznak megvolt a maga hűtő edénye, a gazdagoknál ezüstből. Bethlen Gáborról tudjuk, hogy ivóvizét télen-nyáron, még hájáratai alatt is, folyton jeges vízben tartották. Különben a bort is jegesen itták; Zsigmond fejedelemről tudjuk, hogy szerette a jó bort s azt jegesen itta. Így itta a bort a vén Kornis Zsigmond I. Rákóczi György morvaországi táborozása alatt, amin a jelen volt svéd urak szörnyen csodálkoztak. Különben vegyítették a bort vízzel is s gyakran az ital kétharmad része víz volt; talán ez fejt meg a talányt, hogy annyit voltak képesek inni.

Később a vacsora is tért hódított, végre annyira megerősödött, hogy jelentős tért foglalt el az asztalon. Idővel a kezdete is későbbre esett. A jó gyomru, jó toroku régi magyarok pár órával későbbben ultek mellé, de hogy valamikor korábban álltak volna fel mellőle, mint az ebéd mellől, egyetlen krónikában sincs feljegyezve.

Mikor már sem ételnek, sem italnak nem volt meg a marasztaló ereje, előállottak a nótás inasok s kobozhangok, régi szép magyar énekek segítségével tartották együtt sokszor bizony másnapi idejére is, a terített asztal pártfogoltjait és áldozatait.

H I R E K.

A gyermeknap.

Hogy a gyermekvédő liga mily nemes, magasztos célt tűzött ki magának, azt talán nagyon sokan nem is tudják. Nem olvassák, hiszen nem politika. Még csak nem is vallás és nemzeti tételeket szolgál! Gyermekvédő liga? Mi az? Nem tudjuk! Nem kell!

Hogy Fogarason nagyon sokan így gondolkoznak, azt mutatja az a szégyenteljes eredmény, amit a tavalyi ápr. 2 és 3-án lefolyt „gyermeknap” mutatott. Novák János, Hódos Gyula és János Ignác, három kereskedőnk küldött be a ligának összesen 17, mondva tizenhét koronát! Hogy ez milyen eredmény, azt így nem is tudjuk megítélni, csakis úgy, ha összehasonlításokat teszünk. Például Brassó megye három helysége: Brassó, Csernátfalva, Türkös összesen: 1246 kor. 50 fillért küldött be a tavalyi április 1-én, mint a kereskedők az napi bevételének egy csekély hányadát. Háromszék megye 54 helységeből küldött fel, összesen: 1146 kor. 98 fillért. Kisküküllő megye 3 helysége: 297 kor. 17 fillért áldozott a gyermekvédelemre. Nagyküküllő pedig 90 helységeből 2137 kor. 82 fillért. E 90 helységben olyan helyek mint Halmagy, Kóbor, Héviz, Dombos, Szásztlyukos, Moha, Nagysáros, Nagysink, Kissink, — előttünk nagyon ismert nevek, egytől egyig 20 koronán felül szerepelnek a lajstromba, Fogaras 17 koronájával szemben. Kőhalom maga 113 koronát adott.

Budapest székesfővárosban 21 263 kor. gyűlt össze ezen a napon. Mi hozzáadva a szerte az országban gyűjtött pénzhez: 97.966 kor. 31 fillér összeget ad ki és ebben az összegben Fogaras 17 koronával szerepel. Jónak láttuk most, hogy a minden évben elkövetkező gyermeknap közeledik, napfényre hozni ezeket a számokat. Bizony-bizony, ha valaki közülünk látná a gyermekvédő liga menhelyeit, javító-intézeteit, üdülő helyeit, iskoláit, ha látná a mindenkitől elhagyott, züllött gyermeket egy évvel azután, hogy a jótékony kezekbe kerül, ha hallaná mit tesz a liga a szerencsétlen, szegénybe döntött hajadon anyákért, ha figyelemmel kíséri a napilapok hirovatát és olvassa, hogy a szerencsétlen kis Ilnický Béla jövőjét miként biztosította a liga és miként biztosítja száz és száz gyermekét, — azt hiszem, akkor nem 17 koronát küldenek majd be Fogarasról sem a gyermeknap jövedelmeként.

Nézzük csak a rákoskeresztúri flunvelő intézetet, amelyben 40 elhagyott fiút nevelnek emberré, egészséges, becsületes munkássá. Vagy csak gondoljunk arra, hogy augusztus hónapban 259 leány és 200 fiu nyerte vissza egészségét a szünidei gyermektelepeken Lellén, Zebegénybe, Hegybányán, Trencsénybe. Vagy ha meggondoljuk, hogy az országban szerte levő 18 gyermekmenhelyen a múlt évben 33.180 züllött gyermek talált otthont, nem fogja-e el szívünket valami jóleső örömmel, ha ehhez a gyönyörű eredményhez mi is járultunk néhány fillérrel.

A gyermekvédő liga arra kéri a közönséget, hogy április 16. és 17-én fizesse számláit és akkor vásároljon olyan kereskedőknél, ahol adnak a bevételből a ligának. A kereskedőket pedig arra kéri, hogy e két napi bevételüknek valami csekély részét adja a liga céljaira. Már most gondoljuk el, ha Fogaras összes minden rendű és rangu kereskedői, mészárosai, pékjai, kocsárosai csak személyenként 5 koronát adnának is

oda e két napi bevételükből, milyen szép összeg jönne össze, akkor nem kellene szegyenkeznünk Szásztlyukos, meg Moha, meg Kóbor, meg Sáros előtt nem szárnyalnák túl a nemes és jó cselekedetben Fogarast ezek a 2—300 lélekkel bíró kis eldugott falvak.

Melegebben érző szívet kérünk a közölgő két gyermeknapra!

H. Gy.

— **Főispáni iskolalátogatás.** A fogarasi református fiu- és leányiskola összes osztályait azon magas kitüntetés érte, hogy megyénk új kir. tanfelügyelője Szabó Elemér kíséretében megyénk érdemes főispánja: Széll József f. év március 9-én kegyes volt meglátogatni; mely alkalommal nemcsak szakszerű kikérdezést eszközölt, hanem a látogatás után megtartott szakértekezleten is, hazafias és szakszerű megjegyzéseivel kegyeskedett résztvenni. Nevezettek által a meglátogatott iskola úgy külső mint belső ügyei részletesen és behatóan megvizsgáltatván: a tantestület és Balla Károly ref. lelkész és iskolaszéki alelnök részvételével szakértekezlet tartott; amely alkalommal a kir. tanfelügyelő és főispán által tett apróbb megjegyzések mellett az alaposan megvizsgált iskola, egy külső rendtartás, mint szellemi belső vezetés és előmentel tekintetében teljesen megfelelőnek találtatott és nyilvánított. Amely alkalommal tett megjegyzések, — valamint a megvizsgáláskor tapasztalt szakszerű kikérdezésekből kitűnt, hogy nemcsak Szabó Elemér kir. s. tanfelügyelő gyakorlott tanfelügyelő és szakértő tanügyi ember, hanem megyénk nagyérdemű főispánja Széll József is — politikai derék hazafias kormányzói tulajdonsága mellett, a nevelés és közoktatás terén is kiváló, derék paedagógus is egyszerűs mint. A megejtett szakszerű értekezlet után, a reform. egyház iskolaszéki alelnöke Balla Károly lelkész mondott elismerő köszönetet a nagybecsült iskolalátogatóknak kegyes megjelenésükért és szakszerű utasításokért, — s a Főispán és megyei királyi s. tanfelügyelő lelkes éljenzetetésével a gyűlés véget ért.

— **Március 15.** A március 15-iki hazafias ünnepély rendező bizottsága a következő lelkes hangú felhívást intézte Fogaras hazafias lakoságához: „Polgártársak! A szabadság napja közeleg. A nagy idők emléke vonul el lelki szemeink előtt, meg-elevenednek az 1848. márciusi hősök nagy alakjai és a „Talpra magyar” harsogó esküje minket is a tettek mezejére szólít. Föl tehát a szívekkel! sorakozzunk a zászló alá, melyet ez előtt 60 esztendővel oly diadalmasan lobogtattak a nagy Elődök és vonuljunk a hazaszeretet oltárához megünnepelni 1848. március 15. magasztos emlékét. Jöjjetek ünnepelni, mert ünnepelésünk, imádság, a független magyar haza fölvirágzásáért. Az ünnepély sorrendje: Délután 11 órakor a „Transsylvania” nagytermében: 1. Hymnus, éneklé a „Fogarasi Magyar Dalegylet” vegyeskara. 2. Könczey Margit k. a. szavallata. 3. Ünnepi beszéd, elmondja Málnássy Károly. 4. Tavasz elmúlt, éneklé a „Fogarasi Magyar Dalegylet” vegyeskara. 5. Az utolsó honvéd, szavallja Krizsbay Sándor. 6. Szózat, éneklé a „Fogarasi Magyar Dalegylet” férfikara. — Este fél 8 órakor ugyanott közös vacsora. Fogaras, 1908. évi március hó 10-én. A rendező bizottság.

— **Áthelyezés.** Városunk társadalmát nagy csapás érte. Aranyifjúságunk egyik leg-

kiválóbb, legrokonszenvesebb tagja: Köntzey Lajos főhadnagy elhagyja szülővárosát, otthontát, barátait, ismerőseit, hogy a felsőbb parancsnak engedelmességgel Erzsébetvárosban foglalja el új állását. Nincs Fogarason intelligens egyén, aki ne sajnálná Köntzey főhadnagy távozását. Megnyerő egyénisége, előzékeny, szerény, kedves modora, általános tisztelt szülői háza vonzóvá tették e talentumos ifjút és mi egész Fogaras érzéseit tolmácsoljuk akkor, amidőn mély sajnálkozással búcsúzunk Köntzey főhadnagytól és azt kívánjuk neki, hogy új állomáshelyén övezze az a rokonszenv és becsülés, amelyben itthon volt része. Isten vele!

— **Szabadságolás.** Dr. Lösmann Henrik várm. főorvos, egészsége helyreállítása céljából, f. évi márc. 6-tól ápr. 3-ig egyhavi szabadságra ment.

— **Távozó állatorvos.** Pistelka Péter, Fogaras város állatorvosa, hosszú, érdemes szolgálata után nyugalmába vonul. A közönségben álló, pontos és lelkiismeretes hivatalnok távozását városunk közönsége mélyen sajnálja. Helyébe ideiglenesen állatorvosnak, vármegyénk főispánja: Patak Manó m. kir. járási állatorvost bízta meg, a városi állatorvosi állás végleges betöltéséig terjedő időre.

— **Magyar tannyelvű iskolák.** Közönségünk bizonyára értesülve van azon tényről, hogy a 11 volt határőri iskolát a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülés magyar tannyelvű iskoláknak anyakönyvezte az 1907. évi XXVII. t. c. 18. §-a alapján. E törvény kívánta cselekedetre a brassói és szebeni oláh lapok támadást intéztek főispánunk ellen most pedig úgy értesültünk, hogy dr. Serbán Miklós fellebbezést készít, amelyet a volt határőri iskolák vezetői fognak aláírni. Egyszersmind: Serbán dr., Makaveiu vikárius, Recsán Miksa és Komsa Valér megkeresték az I. volt határőri iskolák bizottságát, hogy a legrövidebb idő alatt rendkívüli gyűlést hívjanak össze, és intézkedjenek a határőri iskolák megmagyarosítása ellen. Pedig, szerény véleményünk szerint ez mind hiábavaló rugdalódzás, a törvény: törvény, azt be kell tartani, aki pedig „Rómában él az éljen a római törvények szerint”.

— **Új orvos.** A sárkányi járási orvosi állásra Dr. Wirtzfeld Béla jablonkai körorvos neveztetett ki.

— **Március 15 a főgimn.-ban.** A fogarasi m. kir. főgimnázium „Mikszáth önképző köre” márc. 15-én, vasárnap d. e. 9 órakor ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Megnyitó tartja Kvebsz E. vezető tanár. 2. Kossuth induló játssza: az önk. zenekar. 3. Szózat éneklé az önk. ifjúság. 4. Nemzeti dal, szavallja Comsa Gy. VIII. o. t. 5. Ünnepi beszéd tartja Balkányi J. ifj. elnök. 6. Tavasz elmúlt éneklé az önk. énekkara. 7. Március 15. (irta Halmy Gyula,) szavallja Vécsei Zoltán VII. o. t. 8. Hymnus éneklé az önk. ifjúság. 9. Hunyadi induló játssza az önk. zenekara.

— **Felfüggesztett egyesület.** A fogarasi első temetkezési egyesület új vezetősége addig sürgette az egyesület felfüggesztését, míg végre a belügyminiszter 25.703—1908. sz. alatti rendeletével a felfüggesztést elrendelte. Így legalább a meglévő csekély vagyon nem kallódik el. A hatósági vizsgálat is, melyet Hersényi Imre polgármester vezetett, befejezést nyert, hiányt és hibákat állapított meg. Az ügy jelenleg a brassói kir. ügyész kezében van, aki a vizsgálatot megindította.

— **Helyreigazítás.** Lapunk legutóbbi

számából a ref. nőgyelet jelmezostélyéről szóló tudósításunkból, tévedésből kimaradt egyik kedves és szép jelmezes résztvevőnek a neve. **M a z u r a R ó z s i k a**, a bájos kis vadrózsa és mi sietünk tévedésünket a fenti sorokban helyreigazítani.

— **A külföldi bélyegok.** Valóságos mániává fajul napjainkban a különféle dolgok gyűjtése. A képeslevelező lapok divatja idejében a nevetségesig ment azok gyűjtése. Sokan még szivarhamut is gyűjtenek, sőt a legképtelenebb dolgokat is. Azt hisszük a külföldi bélyeggyűjtést Fogarason is kultiválják. Legalább erre vall az körülmény, hogy a Párisban, Londonban, Berlinben stb. feladott levelek rendszeren bélyeg nélkül jutnak az illető fogarasi címzett kezeihez. Hogy hol rejtőzik az a titkos amatőr azt nem tudjuk, de hogy a más leveleiről a kézbesítés előtt leszedni a bélyeget nem helyes dolog, az bizonyos.

— **Halálozás.** Mintha csak a végzet inteni akarná az elbizakodott embereket, a múlt heti szomorú halálozási eset óta ismét egy virágzó élet fáklóját oltotta ki a halál fagyos keze. **Borsai Ferencné Quasnovszki Juliána**, a fiatal életerős, munkás feleség, rövid hat évi házasság után, itthagya mély gyászban férjét, kinek igazán jobb keze, dolgos, hűséges élettársa volt. Egy héttel azelőtt még a ref. nőgyelet jelmezbálján vígan táncolt a szép, ifjú asszony s rövid 5 napi szenvedés után hirtelen elhunyt. Az ember pedig megdöbbenve száll magába és eszébe jut: ma neked, holnap nekem! Hát ez csak így megy? Hát ilyen rövid idő alatt vége lehet egy virágzó, ifjú életnek? Annyi vágnak és reménynek? Bizony szomorú, lesújtó tudat ez! A kedves fiatal asszony temetése óriási részvét mellett, **Rusz János** zenekara szomorú hangjainál f. hó 11-én ment végbe. Nyugodjék békével!

— **Ifjusági kirándulás.** Az állami főgimnázium ifjusága szokásos husvétii kirándulása ez idén a regényes, gyönyörű **Aldunára** van irányozva. **Krebsz Ernő** és **Sebők Sámuel** főgimn. tanárok vezetése alatt indul szép útjára a boldog kis csapat, hogy édes hazánk szép vidékeinek egyik legszeibikét megismerje. Hogy ezen tanulmányi kirándulások mily nagy fontossággal bírnak, azt nem tudjuk eléggé hangsúlyozni. Éppen azért kívánatos volna, hogy aki csak teheti, részt vegyen benne. A tanuló ifjuság pedig mondjon le egész évben a nem hozzá való élvezetekről és gyűjtse pénzét a husvétii élvezetes, kellemes és hasznos kirándulásra.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság” igazgatósága azon alkalomból, hogy pénztárat fennállásának 25-ik évét elérte, múlt évi nyeregyéből városunk kulturális és jótékony célokat szolgáló egyleteinek 50—100 koronás adományokat juttatott. Ilyen, 50—50 koronás adományban részesedtek a „Fogarasi Magyar Dalegyelet” és a „Fogarasi Önkéntes Tűzoltóegylet.” Mindkét egyesület elnöksége a „Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság” igazgatóságának e helyen, nyilvánosan is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Magyar otthon.** Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással, Rézágak, fürdők kitűnő konyha. Olcsó árak. **Főherceg Sándor utca 30.sz. Budapest.**

— **A tej.** Ugy tudjuk van rendelet arra

nézve, hogy a viszont eladóknak (kofa) nem szabad hajnalban is összevásárolniok a fogyasztó közönség előtt az élelmiszereket. Erre azonban senki sem ügyel fel nálunk. Legalább erre mutat az az ádáz tülekedés, ami kora reggelenként a tejpiacon tapasztalható helyi polgárok és galaci tejáruló asszonyok között. A galaci tejhordónók bivalyai ugyanis kevés tejet termelnek. Ők pedig házakhoz hordják, tehát inkább vesznek tejet, csak hogy kötelezettségeinek eleget tehessenek. Ez pedig jól van, de az már nincs jól, hogy a helyi piacon kora reggel veszik össze a tejet és a helybeli vevőkre annyira rálicitálnak, hogy 36 fillér lesz egy liter tej ára. Kérünk erre nézve intézkedést!

— **Locs-pocs.** Csoda, hogy még van egészséges ember Fogarason e sáros, nedves, ködös időben. Régen nem volt már ilyen kellemetlen telünk. Már most valóban nem tudja az ember melyik a jobb? Nem a tavalyi erős hideg-e? Ha nem javul az idő, nem szűnik meg a sok betegség nálunk.

— **Nyugtázás.** A „Fogarasi Önkéntes Tűzoltóegylet” parancsnoksága, hogy a márc. hó 1-én rendezett táncmulatsága alkalmából **Dr. Halász László** ceglédi ügyvéd úrtól az utóbbi napokban belépő-jegy megváltása címén 4 kor., és **Riszdorfer László** ménesbirtok igazgató úrtól 3 koronát kapott, elismeri s köszönettel nyugtázza.

— **Nyilvános nyugtázás és köszönet.** A helybeli állami főgimnázium egy szegénysorsu tanulójának, egy rend téli ruha és kalappal való ellátása céljából — az alólírottak által kibocsátott aláírási íven a következők adakoztak: **Bocskor Ádám** 2 kor., **N. N.** 50 fill., **N. N.** 1 kor., **N. N.** 50 fill., **Freay Márton** 1 kor., **Magdó János** 50 fill., **Müller Viktor** 50 fill., **Benedek Arthur** 2 kor., **Belle Sándor** 2 kor., **Dombrádi Gyula** 1 kor., **Y. X.** 50 fill., **Bangróth** 50 fill., **Scourtu** 40 fill., **Kovács Gábor** 2 kor., **Wenk Ágost** 1 kor., **G. M.** 48 fill., **Dr. Hochmann Nándor** 2 kor., **Dr. Rosenberger János** 2 kor., **Fleissig Gyula** 1 kor., **Zakariás Márton** 60 fill., **id. Novák János** 1 kor., **N. N.** 1 kor., **Fleissig Herman** 1 kor., **Kovács Jánosné** 4 kor., **Balla Károly** 4 kor., összesen 32 kor. 38 fillér. Midőn a fentti összeget nyilvánosan nyugtázzuk, ugyanakkor a magunk részéről nem mulaszthatjuk el, hogy a kegyes jöltevékkel szemben hálás köszönetünket ne fejezzük ki nemes emberbaráti részvétölkért. „A jószívű adakozót szereti az Isten!” Fizesse vissza nekik ezerszeresen a mit cselekedtek!! — **Fogaras, 1908. március 10. Kovács Jánosné és Balla Károly ref. lelkész.**

— **Trafikszivar — selyempapirosban.** Az Adóügyi Szaklapban olvassuk: Fontos utítás életbeléptetését tervezi a magyar királyi dohány jövedék. Az utítás abból állana, hogy a legolcsóbb szivarok kivételével minden szivart selyempapirosba burkolva hoznak forgalomba, a legolcsóbb szivarok végét pedig papirosból való kupakkal látják el. Egészségi szempontból nagyfentossága lenne a reform életbeléptetésének, mert az a régi szokás, hogy egyesek, amíg egy szivart vásárolnak, tizet is végig ropogtatnak, többé nem fonyogtatják veszedelemmel az érintkezési fertőzés útján a dohányzók egészségét.

— **Veregző ciganyilegény.** Amint **Brasóból** írják — borzalmas jelenetnek volt színtere az ottani Vasut-utcai **Horváth-féle** korcsmahelyiség. Egy ciganyilegény összeszólkalkozott **Papp Tódor** napszámossal és a civakodás hevében kést rántva, egy vágással

levágta a napszámos orrát. **Papp Tódort** be szállították a kórházba. Allapota nagyon súlyos. Az elmenekült morénlyót a rendőrség erőlyesen nyomozza.

— **A Pluvius-Tűzfecskendő Társaság budapesti vezérképviselősege** folyó hó 19-én délelőtt 12 órakor bemutatja és egyszerűsint demonstrálja a „Pluvius” kézi tűzfecskendőt, mely tűzkitörés esetén egyedüli biztos segély a „Pluvius”, tekintettel, hogy a Pluvius használatra állandóan kész, bárki által sőt felnőtt gyermekek által is kezelhető, nélkülözhetetlen minden privátháznál, irodákban, üzletekben, raktárakban, gyárakban stb. a célszerűségének jeléül bizonyítja az is, hogy már eddig az országban 28000 darab már használatban van. Tisztelettel kérem a n. é. közönséget a fentjelzett időben a „Pluvius” megtekintés végett a széna-téren (városháza előtt) megjeleni sziveskedjék.

— **Lesz telefon.** Mint halljuk a legközelebbi gazdasági gyűlésen előjött a szó a telefonhálózat fölállítására vonatkozólag, még pedig egy tekintélyes uriember azon az alapon fejtegette annak a fölállítását, amelyen mi megindultunk s amelyről már itt e lapban évek óta hasábotat irtunk. Lám-lám lassan-lassan eszméink majd csak testet öltenek magukra. Különben erre vonatkozólag s a pénzügyigazgatóságot illetőleg még jövő számunkban visszatérünk.

— **A vaj.** Általános a panasz Fogarason, hogy a helyi termékeket vagy drágábban, vagy sehogysem élvezheti a helybeli lakosság. Itt van például a ménesuradalmi kitűnő vaj, amitől koppan a fogarasiak foga. Idegenbe szállítják, mégpedig olcsóbban, mint ahogy a helybeliek nagy ritkán kaphatják. Kereskedőktől tudjuk, akik kénytelenek **Szelestyéről**, **Medgyesről** hozatni a vajat, amit árulnak, hogy kísérletet tettek a ménesuradalmi vajjal, de nem kaptak, vagy csak olyan drágán, hogy nem vették igénybe. Talán mégis furcsa és különös helyzet ez? Elsősorban a helyi szükségletet kell mindenféle termékünkben feltétlenül kielégíteni és ha a helyi piacon olcsó árban nem lehet értékesíteni az egészet, ami marad, azt küldjük drágábban idegenbe. Ez volna helyes, de ennek éppen az ellenkezője van most.

△ **A magyar újságírás szenzációi!** A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója. Főszerkesztő: **Braun Sándor**. Főmunkatárs: **Lengyel Zoltán**. Naponként 125000 példány. Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egész évre 16 K, félévre 8 K, negyedévre 4 K, egy hónapra 1 K 40 fill.

△ **Fidibusz!** A legkitűnőbb magyar élelclap. Páratlan népszerűség! Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó. Egy szám 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 fill., egy hónapra 50 fill. Mutatványszámokat küld a kiadó hivatal: **Rökk Szilárd utca 9.**

△ **Ha a gyermekek kóhógnak, bükkfal kátrány-preparatumot adjunk nekik.** Miveazonban a legtöbb ily preparatum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még underító ízű is, „**Sirolin-Roche**”-t használjunk, mely vízben könnyen olvad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes ízzel bír. Gyógyszertárakban kapható.

△ **Vegyileg tiszta, természetes szénsav** feltétlenül kiadóbb, mint a mesterségesen előállított, s ezért ipari célokra legjobban ajánlható a kartellen kívüli **Muschong Buziásfürdői** szénsavmüvek által a világhírű **buziásfürdői** természetes szénsav forrásokból szállított folyékony szénsav, mely ott bármely mennyiségben beszerezhető.

Gyümölcs és szőlőmívelés azok a kere-

seti ágak, amelyeknek hozadéka a mai viszonyok közt nagy nehézségekkel közdő mezőgazdaságnál állandóan fokozható, mert erre a célra oly földterületek is jól kihasználhatók, amelyek másfajta termelésre vagy alig alkalmasak, avagy teljesen hasznavehetetlenek. Nagyon üdvös dolgot cselekszik tehát mindenki nemcsak önmagának de a hazának is, aki ezeket a termelési ágakat meghonosítja. Ezen a téren az uttörő szerepe joggal illeti a Fischer és Társa fa- és szőlővessző iskolát Nagyenyed (Alsófehérmegye,) amelynek csemétéi és szőlővesszői minőség tekintetében a legkitűnőbbek. Gazdagon ábrákkal ellátott árjegyzék kívánatra bárkinek díjtalanul küldetik.

Nyilttér.

E rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nem viselkedhetek oly könnyen azon i. t. közönséggel szemben aki a reám vonatkozó a helybeli „Tara Oltului” című lapban megjelent cikket olvasta, — hogy az abban személyemet illetőleg ért rosszhiszemű gánccsot el ne háritsam. Teszem azt pedig azért mert igen kínos volna elviselnem egy életen át fáradsággal és tisztességgel kiküzdött országszerte szerzett (talán szerénytelenség ha mvndom) közbecsületemet, — meg nem oltalmaznám; midőn azt egy szégyentelen a jóhiszeműségnek legparányibb bizonyítéka hiányában; a nagy nyilvánosság színe előtt lerombolni vállalkozott,

Mesterségemet mint gyermek kezdetem anyagi és erkölcsi támogatás nélkül. Ezen magamra hagyatottságra kárhóztatva de fokozódó ambíciótól serkentve szaktudásom oda fejlődött, hogy működésem kifogástalan voltát illetőleg fórumok és tekintélyes tényezők által kiállított okiratokkal bizonyíthatom, de igazolja becsületos és lelkiismeretes munkámat az, hogy 15 év alatt az ország legtöbb városában kifejtett működésem következtében, nem egy vármegye tüntetett ki dicsérrő okirattal.

Hogy említett támadás komoly alappal nem bír bizonyítja az, hogy az állítólagos károsított tisztességes vagyis bírói uton nem szerzett magának elégtételt s így csak egy ismeretlen strohmanról lehet szó, aki magán érdekből egy harmadik szolgálatában oly elítélésre méltó bosszúra vállalkozott.

Prohászka.

Köszönet.

Szeretett jó nőm elhalálózása alkalmából kifejezett részvétért fogadja a résztvevő közönség ezuton is őszinte köszönetem nyilvánítását.

Ifj. Borsai Ferenc.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Jövendőmondó Fogaras. Nos, ugy-e nem volt igaza? Tudtuk mi az előre! Hogy ilyen sikerült, kedélyes és sok táncossal bővelkedő estély még az idén nem volt, az bizonyos. A bevétel 600 korona, ami szintén elég impozáns összeg.

Alarcos. Fogaras. Igen. Ezután minden évben megtartják, el van határozva.

Sz. V. Oláhujfalva. Közbejött akadályok miatt — legnagyobb sajnálatunkra nem találkozhattunk. Terpszihore templomában, de majd kipótoljuk a természetben nyáron.

Z. Fogaras. Ugy látszik nem érdeklődik, pedig nincs igaza. Köszönjük, jön.

V. J. L. Miskolc. Az utóbb érkező az aktualitás révén előbbre került. Hálás köszönet, kézsók!

K. K. Fogaras. Sehogy sem lehetett másként, ugy-e jól van így is? Köszönet.

G. D. Fogaras. A gazdasági felolvasásnak is hasznát vehetnök! Nem kapjuk meg? Paz. Még nagyon kezdetleges, nem állja ki a nyomdafestéket.

János. Brassó. Sajnálatunkra nem közzölhető.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DAVID.

Árverési hirdetés.

Dr. Fejérvári Adolf hagyatéka csődtömegének alólirott gondnoka ezennel közhírré teszi, miszerint a csődválasztmánynak 1908. évi február hó 17-én hozott határozata értelmében a csődleltárban felvett és külön jegyzékbe foglalt adósoknál levő 1—27. 29—174. és 176—189. tételek alatt előforduló és össze en 16504 korona 62 fillért kitevő követelések a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés ellenében árverés útján el fognak adatni.

1. Ezen árverés 1908. évi március hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki és annak megtar. ási helyéül Fogaras Ferenc József-tér 14. házszám alatti alólirott tömeggondnok irodája jelöltetik ki.

2. Árverezni szándékozók tartoznak a bírói kiküldött kezéhez az árverés megkezdése előtt ötszáz korona bánatpénzt letenni és a felolvasandó árverési feltételeket annak jeléül aláírni, hogy azokat ismerik és annak határozataihoz kötelezőleg tartják magukat.

3. A kikiáltási ár 8252 kor. 31 fill.-ben állapittatik meg, és ha ezen összeg nem ajánlatnak meg az árverés alá bocsátandó követelések kikiáltási áron alól is el fognak adatni, a csődválasztmány fennköülirt határozata értelmében azonban megjegyzetetik, hogy a csődtömeg az árverés alá bocsátandó követelések sem fennállása sem behajthatósága tekintetében szavatosságot nem vállal.

5. A vételár készpénzben és leütés alkalmával azonnal fizetendő és ha árverelők közül ezen feltételek bármelyikének nem felel meg, bánatpénzét a tömeg javára elveszti az árverés azonnal folytatattik és amennyiben ezen követelések olcsóbban adatnának el ezen a feltételeket be nem tartott árverelő az általa megajánlott és a folytatólag megtartandó árverésen megajánlott különbözöttért a csődtömegnek felelős lesz, a többlet eredményhez azonban igényt nem tarthat.

Egyebekben ezen árverésnél az 1881. évi 60. t.-c. 107. és 108. §§-ai lesznek szem előtt tartva.

Közelebbi felvilágosítások alólirott tömeggondnoknál szerezhetők naponta délelőtti 11—12 óra között.

Fogaras, 1908. március hó 10-én.

Dr. Rosenberger János,
tömeggondnok.

Szám 83—1908. végrh.

Árverési hirdetés.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1907. évi 7088. polg. számu végzése következtében Dr. Rosenberger János fogarasi ügyvéd által képviselt fogarasi takarékpénztár részvénytársaság javára Farkas Vazul, Preszkurea János kálbori és Veghes Vazul, Joanta György, Popp Joachim boholci lakosok ellen 800 kor. s jár. erejéig 1908. február hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2410 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, bivalyok, és szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagysinki kir. járás-bíróság 1908-ik évi V. 6/3. számu végzése folytán 800 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi április hó 2-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 111 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Kálboron a község házában 1908. év márc. hó

24-én d. e. 10 órakor és Boholcon leendő megtartására 1908. évi március hó 24-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az olárverezendő ingóságkat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nagysink, 1908. évi március hó 8-án.

Szentpétery Béla,
kir. bir. végrehajtó.

A magyar újságírás szenzációját!

A NAP

A magyar közönség legkedvesebb lapja!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és kérléhetetlen szósóólója.

Főszerkesztő: Pömunatárs: BRAUN SÁNDOR. LENGYEL ZOLTÁN. Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A N A P előfizetési ára:

Egész évre . 16 K. || Negyedévre 4 K.
Félévre . . 8 K. || Egy hónapra 1.40 K.

FIDIBUSZ.

A legkitűnőbb magyar élclap.

Fáratlan népszerűség!

Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó!

Egy szám: 5 krajcár.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre . 6 K. || Negyedévre 1.50 K.
Félévre . . 3 K. || Egy hónapra 50 f.

Aki a „Fidibusz”-ra legalább egy fél évre előfizet, ingyen kapja a díszes „Fidibusz-naptár”-t.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

A fogarasi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Szám 1108—908. tkvi.

Hirdetés.

A m. kir. igazságügyminiszter 1908. február hó 8-án 3447—908. I. M. VIII. sz. alatt elrendelte, hogy a fogarasi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Nagyberivoj község telekjegyzőkönyveibe fölvetett mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 191. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás és azal kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosittassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1908. április 2-án fog kezdődni. Ennélfogva felhivatnak:

1., mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2., mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-c. 15.

18. és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzeni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahasannak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és:

3., azok, kiknek javára tényleg már megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Fogaras, 1908. február hó 24-én.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

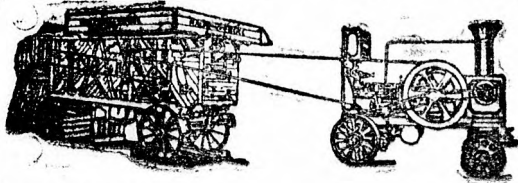
Nádudvary,
kir. albiró.

Kalmár és Engel

MOTOR-ÉS GEPGYÁRA

Városi raktár: **BUDAPEST.** Gyár és iroda: V. Lipót-kör. 18. VI. Úteg-u. 19.

Ajánlja ugy cséplőgépet, mint malomüzemre leg-egyszerűbb benzínmotorjait, benzínkomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek V. Lipót-körut 18. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás - Egyedül létező újdonság!
kitűnő cséplésért!

Ezen motorok egyenletes járása és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes, Nagyküllöm.

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m.: magonoz, kőmagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcseserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsafákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Muschong-Buziásfürdői SZÉN SAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉN SAVAT

a világhírű buziasfürdői szén savforrásokból sodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szén savval

Megbízható, szigorúan lelkismeretes kiszolgálás!

Buziasfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/4 és 1/2 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziasfürdői szén savművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgünyeim: Muschong, Buziasfürdő. — Interurban telefon 18. szám.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

FISCHER és TSA MAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, díszcseserjék, tülevelű-
fák, rózsák stb.

1.000.000 szőlőoltvány. Euro-
pai és amerikai sima és gyö-
keres vessző.
Különlegesség: Csemogeszőlő-
oltványok.

120
kat. hold
mívelési
terület.

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

Árjegyzék
Ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH™

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánljáttnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók
örlömlmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

"METEOR" szálloda

Budapest, Erzsébet-körút 6.
Tulajdonos:
Kendes Szidor.

120 kényelmesen berendezett szoba. Meleg-vizfűtés. Teljes 24 órás liftszolgálat. Vacuum-Cleaner. Fürdők a házban. Szállodai automobill. Szalonok, társalgók.

Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak. Feltétlen tisztaság. Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. A technika minden vívmányaival felszerelve. A város központján.

← SZOBÁK 4 KORONÁTÓL. →

JÓBBAN TISZTÍT, mint minden más fémfiszítószer.

Az 1904. St. Louisi Világkiállításán "GRAND PRIX".

K Ö H Ö G É S!

Ki ezt figyelmen kívül hagyja, — önönmaga ellen vétkezik. —

Waiser-féle

Mell-cukorka

a 3 fenyővel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva: köhögés, elnyalkásodás és rekedtség ellen.

4512 hitelesített bizonyítvány tanúsítja, hogy megtartják azt, amit ígnek.

40 és 20 filléres csomagokban kaphatók:

Hermann P. János, Kontesveller Károly, Steinburgi Pálner Frigyes urak gyógyszerárúiban, FOGARAS.

KIADÓ BOLT

jó forgalmi helyen, a gimnaziumi építés mellett. Ugyanitt egy udvari lakás is **KIADÓ.**

Zeyk-utca 9.

Bács Károly.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Szőlőlotványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dugyökéretű, teljes felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotaly.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas,

Passatuti.

1000 darab sima zöldlotvány	80 kor.
1000 " gyökeres I. oszt., 2 éves	180 "
1000 " " II. osztály	140 "
1000 " sima Ripária-Portális I. o.	16 "
1000 " " " II. o.	9 "
1000 " gyökeres " I. osztály	30 "
1000 " " " II. osztály	18 "
1000 " fásoltvány I. osztály	200 "
1000 " " " II. osztály	140 "

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József,
Gyöngyös, (Hevesm.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Harisnya nélküli petroleum izzóvilágítás!

5% olaj megtakarítás.

Korommentes!

Szagtalan!

Robbanásmentes!

Eltörhetlen!

Lámpaátalakítás fölösleges.

10" = 1 Kor. 75, 14" = 2 Kor. --, 16" = 2 Kor. 30.

Utánvétel és postadíjmentes!

Átnézet díjtalanul!

Petroleum-Glühlicht-Industrie Kronach

(B A Y E R N.)

Visszelárusítók kerestetnek!

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár

Brassóban.

Fogarasra kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. utak kereskedésében.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarasra.